

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

242252

ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิสของประชาชน
อำเภอคลองพาน จังหวัดขอนแก่น

HEALTH BELIEF TOWARD LEPTOSPIROSIS DISEASE AMONG
PEOPLE IN KONGPAN DISTRICT, KHAMMOUANG PROVINCE

จตุพร แกล้วกลา

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาแบบหลังสุตรสำราณสุขศาสตร์มหานัยวิท

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม ๑๙๙๖

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส ของประชาชน
อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

HEALTH BELIEF TOWARD LEPTOSPIROSIS DISEASE AMONG
PEOPLE IN DONCHAN DISTRICT, KALASIN PROVINCE

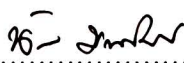

จรูญ แลโสภา

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ตุลาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ จรูญ แลโสภา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสาขารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.นิภา มหาราชพงศ์)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.นิภา มหาราชพงศ์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย)

คณะสาขารณสุขศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรสาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสาขารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะสาขารณสุขศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วสุธร ตันวัฒนกุล)
วันที่...1....เดือน...ตุลาคม...พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.นิภา มหารัชพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายสาธิต หักใจตาน สารานุกรมสุขอำเภอคอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้นำชุมชน ตลอดจนประชาชนตำบลม่วงนา อำเภอคอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบุญส่ง คุณแม่สมจิตร บุตรดอน และเพื่อน ๆ พี่ ๆ ทุกคน ที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บพการี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

จรูญ แลโสภา

ตุลาคม 2553

52920850: ส.ม. (สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ : เลปโตสไปโรซิส/ ความเชื่อด้านสุขภาพ

242252

จรรยา แลโสภา: ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส ของประชาชนอำเภอ
ดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ (HEALTH BELIEF TOWARD LEPTOSPIROSIS DISEASE AMONG
PEOPLE IN DONJAN DRISTRICT, KALASIN PROVINCE)

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์: นิภา มหารัชพงศ์, Ph.D., 75 หน้า ปี พ.ศ. 2553

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิสของ ประชาชนในเขต อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 390 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป และความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ประโยชน์ และ ด้านการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรค วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และสถิติเชิงอนุมาน เปรียบเทียบความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิสกับ กลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษาโดยใช้สถิติวิเคราะห์

Independent Simple T-Test และ One-Way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส โดยรวม ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 74.9 เมื่อพิจารณาความเชื่อด้านสุขภาพรายด้านพบว่า ประชาชน มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเลปโตสไปโรซิส ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 87.4 มีการรับรู้ความรุนแรงของโรคเลปโตสไปโรซิส ในระดับดี ร้อยละ 91.3 มีการรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเลปโตสไปโรซิส ในระดับ ดี ร้อยละ 93.9 มีการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเลปโตสไปโรซิส ในระดับ ปานกลาง ร้อยละ 56.9

ผลการเปรียบเทียบความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระ ที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส ประสบการณ์การป่วยเป็นโรคเลปโตสไปโรซิส พบว่า ประชาชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส มีการรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคมมากกว่า ประชาชนที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความเชื่อด้านสุขภาพ ด้านการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคเลปโตสไปโรซิส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการดำเนินการเชิงรุกเพื่อป้องกันและควบคุมโรคเลปโตสไปโรซิสในพื้นที่ได้ โดยการให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องที่จะช่วยป้องกันและควบคุมโรคเลปโตสไปโรซิส ในชุมชน ต่อไป

52920850: M.P.H. (PUBLIC HEALTH)

KEYWORDS: LEPTOSPIROSIS/ HEALTH BELIEF.

242252

JAROON LASOPA: HEALTH BELIEF TOWARD LEPTOSPIROSIS
DISEASE AMONG PEOPLE IN DONJAN DISTRICT, KALASIN PROVINCE.

ADVISOR: NIPA MAHARACHPONG, Ph.D., 75 P. 2010

This study aimed to clarify health beliefs toward Leptospirosis disease. The sample in this study were people in Muangna Sub-district, Donjan District, Kalasin Province. Three hundred and ninety people were included in this study. Interviewing questionnaires related to personal information, health belief about the Leptospirosis disease; perceived of susceptibility, perceived severity, perceived benefits and barriers of preventive practice were used in data collection. Descriptive analysis consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation, maximum and minimum. Independent Simple t-Test and One-Way ANOVA were used to compare the health beliefs about Leptospirosis disease and personal information.

The results showed that 74.9 percent of people had overall scores for health belief in the “not good level”. 87.4 percent of people had poor levels of perceived of susceptibility. More than 90 percent of people had good levels of scores for perceived severity and perceived benefits of preventive practices. Also 56.9 percent of people had moderate level scores for perceived barriers to preventive practices.

The analysis of factors influencing health beliefs, which included sex, age, income, education, receiving information about the Leptospirosis disease and experience regarding Leptospirosis disease, showed that the receiving of information had a significant relation to perceived benefits of preventive practices, at ($p < 0.05$). Education level was associated with the perceived barriers to disease preventive practice.

Results of this study can be used as basic information on the prevention and control of Leptospirosis diseases through health education and health communication to enhance community in prevention and control Leptospirosis disease.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	2
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
ข้อจำกัดของการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
สถานการณ์ของโรคเลปโตสไปโรซิส.....	7
ความรู้เรื่องโรคเลปโตสไปโรซิส.....	10
การป้องกันควบคุมโรคเลปโตสไปโรซิส.....	14
ความเชื่อด้านสุขภาพ.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	25
รูปแบบการศึกษา.....	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	25
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
การพิทักษ์สิทธิ์ตัวอย่าง.....	30
4 ผลการวิจัย.....	31
ข้อมูลทั่วไป.....	33
ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส.....	36
การเปรียบเทียบความเชื่อด้านสุขระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระ.....	47
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการศึกษา.....	57
อภิปรายผลการศึกษา.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	68
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	75

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนหลังคาเรือนและจำนวนประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้านที่มีผู้ป่วย และหมู่บ้านที่ไม่มีผู้ป่วย.....	27
2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปจำแนกตามตัวแปรอิสระ.....	32
3 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการป่วยเป็นโรคเลปโตสไปโรซิส จำแนกเป็นรายข้อ.....	34
4 จำนวนและร้อยละ ของประชาชนจำแนกตามระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเลปโตสไปโรซิส.....	37
5 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีการรับรู้ความรุนแรงของโรคเลปโตสไปโรซิส.....	38
6 จำนวนและร้อยละ ของประชาชนจำแนกตามระดับการรับรู้ความรุนแรงของโรคเลปโตสไปโรซิส.....	40
7 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีการรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเลปโตสไปโรซิส.....	41
8 จำนวนและร้อยละ ของประชาชนจำแนกตามระดับการรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเลปโตสไปโรซิส.....	43
9 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเลปโตสไปโรซิส.....	44
10 จำนวนและร้อยละ ของประชาชนจำแนกตามระดับการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเลปโตสไปโรซิส.....	46
11 จำนวนและร้อยละ ของประชาชนจำแนกตามระดับความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิสโดยรวม.....	46
12 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อด้านสุขภาพ เกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิสระหว่างเพศชายกับหญิง.....	47
13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อด้านสุขภาพ เกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิสระหว่างประชาชนที่ได้รับและไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร.....	48
14 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิสระหว่างประชาชนที่เคยป่วยและไม่เคยป่วยเป็นโรคเลปโตสไปโรซิส.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส ระหว่างประชาชนที่มีอายุต่างกัน.....	51
16 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส ระหว่างประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน.....	52
17 ผลการเปรียบเทียบความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิสของประชาชน ด้านการรับรู้ประโยชน์ระหว่างกลุ่มการศึกษารายคู่.....	52
18 ผลการเปรียบเทียบความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิสของประชาชน ด้านการรับรู้อุปสรรคระหว่างกลุ่มการศึกษารายคู่.....	54
19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเลปโตสไปโรซิส ระหว่างประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน.....	55

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กรอบแนวคิดการศึกษา..... 3
2	อัตราป่วยด้วยโรคเลปโตสไปโรชีส รายเดือน ปี 2547-2551 ของจังหวัดกาฬสินธุ์ เทียบกับค่ามัธยฐาน 5 ปี..... 8
3	อัตราป่วยด้วยโรคเลปโตสไปโรชีส รายเดือน ปี 2547-2551 ของอำเภอคอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ เทียบกับค่ามัธยฐาน 5 ปี..... 9
4	แบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ..... 20